

Forsknings- og høyere utdanningsministeren

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

25/3676

5. desember 2025

Gjennomgang av instituttsektoren – invitasjon til å gi innspill

Regjeringen varslet i Meld. St. 14 (2024-2025) *Sikker kunnskap i en usikker verden* at den vil foreta en gjennomgang av samarbeidet mellom forskningsinstituttene og næringslivet som tar opp instituttenes mål, rolle, organisering, rammebetingelser og konkurranseforhold. Gjennomgangen vil også se på mulige tiltak som kan styrke oppdragsmarkedet og koblingene mellom næringslivet, offentlig sektor og forskningsmiljøene. Målet er å vurdere hvordan instituttsektoren best kan bidra til omstilling og utvikling i samfunnet. Regjeringen mener at den brukerinitierte oppdragsforskningen har en viktig rolle å spille i det norske forskningssystemet. Nærheten til brukerne og vektleggingen av nye løsninger bidrar til at forskningen har en tydelig relevans.

Regjeringen inviterer med dette alle interesserte aktører til å gi innspill til gjennomgangen.

Bakgrunn

Instituttsektoren er en sentral del av det norske forskningssystemet, og står for bortimot 1/5 av all forskning og utvikling i Norge. Instituttene har ulike historiske opphav, ulike innretninger og profiler og ulike formål. Over tid har forskningslandskapet endret seg, og grenseflatene mot andre forskningsaktører er mer uklare. Blant annet har andelen av forskningen i Norge som utføres i instituttsektoren, vært fallende. Næringslivets kjøp av forskning og utvikling fra forskningsmiljøer har hatt en nedadgående tendens de senere årene. Det har også vært en viss nedgang i oppdragsinntekter fra offentlig forvaltning. Fall i forskningsinstituttenes oppdragsinntekter og en påfølgende dreining mot prosjektmidler fra Forskningsrådet og EU vil over tid påvirke instituttenes rolle som tilbydere av anvendt og brukernær forskning for næringsliv og offentlig sektor.

Regjeringen ønsker innspill til gjennomgangen

Gjennomgangen avgrenses i all hovedsak til institutter som mottar grunnbevilgning fra Norges forskningsråd, men vil også se nærmere på arbeidsdelingen og grenseflatene mot andre institutter og relevante forskningsmiljøer.

Kunnskapsdepartementet ber om **korte, skriftlige innspill** på spørsmålene nedenfor:

1. Hvilke roller skal forskningsinstituttene ha i forsknings- og innovasjonssystemet og hvilke kunnskapsbehov skal de dekke?

Her ønsker vi særlig innspill på:

- *Hvilke roller instituttsektoren bør ha i det norske forskningssystemet framover?*
- *Hvilke oppgaver og kunnskapstyper er instituttsektoren særlig posisjonert for å levere til offentlig sektor og næringsliv, som de andre forskningsaktørene ikke kan?*
- *Hvilke forskningsoppgaver bør forskningsinstituttene særlig konsentrere seg om (tyngdepunkt)?*
- *Hvilken nytte har næringsliv, offentlige virksomheter, universiteter og høyskoler og andre aktører av samarbeid med forskningsinstituttene?*
- *Hvilken rolle kan og bør instituttsektoren spille i EU-forskningen og øvrig internasjonalt forskningssamarbeid?*

2. Hvilke rammebetingelser må være på plass for at forskningsinstituttene skal løse oppgavene på best mulig måte?

Her ønsker vi særlig innspill på:

- *Hva er de viktigste endringene i konkurranse- og markedsforholdene for instituttsektoren? Hvordan kan instituttsektoren og de enkelte instituttene utnytte nye markedsmuligheter? Hvordan kan de statlige FoU-virkemidlene støtte opp under anvendt og brukerorientert forskning, for utvikling, omstilling i samfunns- og næringsliv?*
- *Hvilke insentiver og virkemidler bidrar best til samarbeid mellom forskningsinstituttene og andre aktører i FoU-systemet?*
- *Hvordan sikre en god balanse mellom uavhengighet og brukernær forskning?*

3. Hvilke implikasjoner bør gjennomgangen ha for framtidig organisering og strategisk oppfølging av instituttene?

Her ønsker vi særlig innspill på:

- *Hvordan bør instituttsektoren innrettes for å være best mulig rustet for å møte framtidige utfordringer i samfunns- og næringsliv (antall og størrelse på instituttene, type organisasjonsform, finansiering, tilknytning til UH-sektoren mv.)?*

4. Bidrar dagens grunnbevilgningssystem til å støtte opp om formålene til instituttene eller bør det gjøres endringer? I så fall, hvilke endringer?

I tillegg ber vi forskningsinstituttene som mottar grunnbevilgning fra Norges forskningsråd, besvare følgende spørsmål:

5. Hvilke utfordringer og muligheter ser instituttet for sin egen virksomhet de nærmeste årene?

Frist for å gi innspill er 1. februar 2026. Innspillene sendes inn via høringsfunksjonen på regjeringen.no. www.regjeringen.no/id3142210. Vi ber om at innspillene holdes innenfor en ramme på 8 sider.

Med hilsen

Sigrun Gjerløw Aasland

Adresseliste

22. juli-senteret
Abelia
Akademiet for yngre forskere
Akademikerforbundet
Akademikerne
Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek
Arbeidsforskningsinstituttet
Arbeidsgiverforeningen Spekter
Arkeologisk museum
Arkitektenes Fagforbund
Association of Norwegian Students Abroad
Bibliotekarforbundet
Byggenæringens Landsforening (BNL)
Chr. Michelsens Institutt
CICERO
Creo – forbundet for kunst og kultur
De nasjonale forskningsetiske komiteene
Den Norske Jordmorforening
Den norske legeforening
Den norske tannlegeforening
Den norske veterinærforening
Departementene
Det norske Diakonforbund
Det norske nobelinstitutt
Det Norske Videnskaps-Akademi
Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse
DuVerden
Econa
Enova
FAFO Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning
Fellesorganisasjonen
Finans Norge
Folkehelseinstituttet
Foreldreutvalget for barnehager
Foreldreutvalget for grunnopplæringen
Fornybar Norge
Forskerforbundet
Forskningsinstituttene Fellesarena
Forskningsparken
Forsvarets forskningsinstitutt
Forsvarets høyskole
Fridtjof Nansens Institutt
Frischsenteret

Fylkeskommunene
GenØk Senter for biosikkerhet
Havforskningsinstituttet
Helseforetakene
Hovedorganisasjonen Virke
Høgskulen for grøn utvikling
Innovasjon Norge
INSPIRIA science center
Institutt for energiteknikk
Institutt for samfunnsforskning
Integrerings- og mangfoldsdirektoratet
International Research Institute of Stavanger AS
Jærmuseet
Kreftregisteret
KS
Landsorganisasjonen i Norge
Lillehammer Institute of Music Production Industries
Lovisenberg diakonale høgskole
Lærernes Yrkesforbund
Mediebedriftenes Landsforening (MBL)
Meteorologisk institutt
Møreforskning
Nansen Environmental and Remote Sensing Center
Nasjonalbiblioteket
Nasjonalt fagskoleråd
Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen
Nasjonalt utviklingssenter for barn og unge
Naturviterne
Nelfo
NIFU
NGI
NHO Geneo
NHO Logistikk og Transport
NHO Luftfart
NHO Mat og Drikke
NHO Reiseliv
NHO Service og Handel
NHO Sjøfart
NHO Transport
Nofima
NORCE
Nordland kunst- og filmfagskole
Nordlandsforskning
Nordnorsk vitensenter

Norges Bilbransjeforbund (NBF)
Norges Farmaceutiske Forening
Norges geologiske undersøkelse
Norges grønne fagskole - Veia
Norges Ingeniør- og Teknologorganisasjon
Norges Juristforbund
NORSAR
Norsk barnebokinstitutt
Norsk ergoterapeutforbund
Norsk Fysioterapeutforbund
Norsk Gestaltinstitutt AS Høgskole
Norsk Industri
Norsk institutt for bioøkonomi
Norsk institutt for by- og regionforskning
Norsk institutt for kulturminneforskning
Norsk institutt for luftforskning
Norsk institutt for naturforskning
Norsk institutt for vannforskning
Norsk Lektorlag
Norsk Polarinstitutt
Norsk psykologforening
Norsk Radiografforbund
Norsk regnesentral
Norsk studentorganisasjon
Norsk Sykepleierforbund
Norsk Teknisk Museum
Norsk tjenestemannslag
Norsk utenrikspolitisk institutt
Norsus
Northern Research Institute
NOVA – OsloMet
NTNU Samfunnsforskning
NVE
Næringslivets Hovedorganisasjon
Offshore Norge
Oslo kommune
Parat
Politihøgskolen
Presteforeningen
PRIO - Institutt for fredsforskning
Private høyskoler
RISE PFI
Ruralis - Institutt for rural- og regional forskning
Samfunnsviterne

Samfunnsøkonomene
Senter for grunnforskning
Sikt Kunnskapssektorens tjenesteleverandør
Simula Research Laboratory AS
SINTEF Energi
SINTEF Teknologi og samfunn
SINTEFDigital
SINTEFIndustri
SINTEFOcean
SIVA - Selskapet for industrivekst SF
Sjømat Norge
Skolelederforbundet
Skolenes landsforbund
Skrivekunstakademiet
STAFO
Statens arbeidsmiljøinstitutt
Statens lånekasse for utdanning
Statens strålevern
Statistisk sentralbyrå
Statped
Statlige universiteter og høyskoler
Statsforvalterne
Stipendiatorganisasjonene i Norge
Tekna - Teknisk-naturvitenskapelig forening
Telemarkforskning
Tisip
Transportøkonomisk institutt
Unio
Universitets- og høyskolerådet
Universitetssenteret på Svalbard
Utdanningsdirektoratet
Utdanningsforbundet
Vestlandsforskning
Veterinærinstituttet
VilVite – Bergen Vitensenter
Vitensenteret i Trondheim
Vitensenteret Innlandet
Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund